

Foto: Louise White

Antibiotikaresistens hos bakterier från svenska hästar

Tillstånd hos häst som ofta behandlas med antibiotika är till exempel infektioner hos föl, sårinfektioner, olika bakteriella luftvägs- och livmoderinfektioner. Hästar drabbas lätt av störningar i tarmfloran och vissa antibiotika kan inte användas. Därför finns det färre antibiotika att välja mellan och det är extra viktigt att bevara effekten av de som finns.

Antibiotikaanvändning

Försäljningen av antibiotika för häst är svår att uppskatta eftersom läkemedel oftast ges av veterinär i samband med undersökning, antingen i stallet eller på klinik eller djursjukhus.

Luftvägsinfektioner

Flera olika bakterier kan orsaka luftvägsinfektioner hos häst. *Streptococcus zooepidemicus* är en beta-hemolyserande streptokock som kan finnas i luftvägarna hos fullt friska hästar, men den kan också orsaka sekundära luftvägsinfektioner samt orsaka andra variga infektioner, till exempel i sår eller i livmodern.

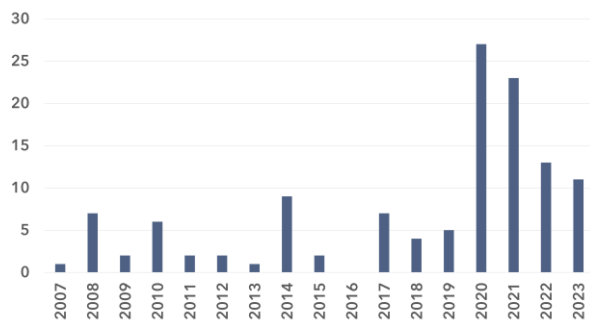
Beta-hemolyserande streptokocker är mycket känsliga för penicillin som därför bör vara ett förstahandsval för behandling. Däremot är streptokocker naturligt okänsliga för aminoglykosider som gentamicin och för fluorokinoloner som enrofloxacin.

MRSA

MRSA¹ påvisades första gången hos häst i Sverige 2007. Sedan dess har totalt 122 fall bekräftats av SVA, de flesta med sårinfektioner. Elva av dessa har rapporterats under 2023 (figur 1). En anhopning av fall är ofta kopplat till utbrott vid djursjukhus. Detta understryker vikten av ständigt arbete med förbättrad vårdhygien, och snabba insatser vid tecken på

spridning.

MRSA är ett problem för hästsjukvården, eftersom det kan vara svårt att hitta en effektiv behandling för de fall där det verkligen behövs. Men bakterien kan också smitta till människor som är i kontakt med djuren, som till exempel ägare, uppfödare och veterinärer. Fynd hos djur av MRSA ska anmälas till aktuell länsstyrelse och Jordbruksverket (SJVFS 2021:10, saknr K12).

FIGUR 1. Antal bekräftade fall av MRSA hos häst

ESBL

ESBL²-bildande bakterier kan allvarligt påverka möjligheten att behandla kliniska infektioner hos drabbade individer. Under 2023 bekräftades 28 isolat av ESBL-bildande bakterier i kliniska prov från häst.

Totalt har 273 isolat bekräftats vid SVA sedan 2008. En stor andel av de isolat som bekräftats är även resistenta mot många andra sorters antibiotika. Om infektioner med sådana isolat behöver behandlas med antibiotika kan det vara svårt att hitta en substans som fungerar.

Övervakningen av ESBL-bildande bakterier bygger på undersökningar av bakterier från kliniska prover. Därför är det viktigt att kliniska laboratorier sänder in misstänkta isolat till SVA för konfirmering.

Motverka spridning

Situationen avseende olika multiresistenta bakterier är bekymmersam, och det är angeläget att så långt som möjligt motverka ytterligare spridning och resistensutveckling. För att snabbt kunna stoppa spridning vid till exempel djursjukhus är god hygien, klok antibiotikaanvändning samt att smittade djur upptäcks tidigt genom provtagning avgörande.

¹ Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*

² Extended spectrum betalactamase – betalaktamas med utvidgad effekt

Källa: Swedres-Svarm 2023, Folkhälso-myndigheten & SVA.

Farliga djursmittor kan få allvarliga konsekvenser, från lidande hos djur och människor till ekonomiska förluster och störningar i matförsörjningen. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som genom diagnostik, forskning och rådgivning stärker Sveriges förmåga att bekämpa djursjukdomar som utgör hot mot kritiska samhällsfunktioner. Friska djur - trygga människor.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
751 89 Uppsala
018-67 40 00
sva@sva.se
sva.se

SVAKOM215.6